

HULEHØJ JÆTTESTUE

4793 Bogø By

1: Jættestuen Hulehøj på Bogø er øens bedst bevarede fredede fortidsminde og ligger yderst lettilgængelig ved Skovpavillionen i Bogø Østerskov. Her jættestuen set fra sydøst ind gennem den nu åbne kammergang som leder frem til det 6,5 x 2 m. store gravkammer i højen.

2: Gravkammerets nordøst-del.

3: Randsten langs højens nordside er stadig bevaret.

4: Billedet af jættestuehøjen fra sydøst giver et godt indtryk af hvad der tidligere er gravet af højen, som oprindeligt helt dækkede

Administration

Ejerforhold	Privatejet
Oprettet	2011
Sidste rettelse	02-2021
Tilsyn og beskadigelser	050501-31 Kulturarvsstyrelsen - KUAS
Pleje, skiltning og 100 m.-zone	Vordingborg Kommune
FREDNINGSNR.	4227-13
STEDNR.	050501-31

Find Fortidsmindet med GPS

GPS	Breddegrad 54.930475
Længdegrad 12.068221	
UTM-system	E 696.680 N 6.091.558

Beskrivelse

I Østerskov, kun ca. 1 km. nordøst for Bogø by ligger en meget velbevaret og yderst let tilgængelig jættestue fra bondestenalderen opført omkring 3.200 f.Kr med det meget sigende navn "Hulehøj". Man kan køre helt frem til stedet, hvorfor jættestuen også er et velegnet udflygtsmål for gangbesværede og handicappede.

Hulehøj ligger lige nord for skovvejen ved øens festplads og dens idylliske, træbyggede skovpavillion. Østerskoven er en fællesskov ejet af en kreds på over 100 - især lokale - skovejere. Det er en spændende, varieret skov, som drives nænsom ved plukhugst og selvforyngelse af træerne.

Til anlæggelsen af Østerskov knytter det sig et gammelt sagn:

"Midt mellem Sjælland, Falster og Møn ligger der en lille ø, som hedder Bogø. Her boede i gammel tid en konge, der ikke kunne få lov at leve i fred, fordi en nabokonge - Hans i Våelse på Falster - begyndte krig mod ham. Ved nattetid sejlede han hen til øen med sin flåde, som han lagde lige ud for slottet, og da kongen af Bogø om morgenen lukkede vinduet op i sit sovekammer og så de mange fjendtlige skibe, blev han så bange, at han bad om fred.

Men i det samme spændte Kong Hans sin bue og skød ham en pil i brystet, så han døde. Dronningen bad nu om stilstand, medens hun fik sin mand begravet, og det lovede Kong Hans hende. Han gik endog selv i land og deltog i begravelsen. Derefter indbød dronningen ham til slottet, og hun spurgte ham om hun måtte beholde øen, indtil den sæd, hun nu ville så, var blevet moden.

Det gav Kong Hans hende lov til og sejlede tilbage til Falster. Den snilde dronning såede ikke korn, som kong Hans havde ventet, men lagde derimod agern og bog i jorden, og deraf opstod to store skove, Østerskov og Vesterskov, som nu næsten er forsvundne. Næste år sejlede Kong Hans til Bogø for at tage sit nye land i besiddelse; men da han fik at vide, hvad slags sæd dronningen havde sået, holdt han det løfte, han havde givet hende, og vendte tilbage til Falster. Efter dronningens død kom hendes søn til at herske over øen."

Om det er den gamle Bogø-konge som ligger begravet i Hulehøj skal få lov at stå usagt hen, men det er i al fald sikkert, at jættestuen blev anvendt til begravelser i oldtiden. Nationalmuseet foretog i 1918 en restaurering og delvis udgravning af jættestuen, efter at museet, siden den første registrering af stedet i 1880, havde forsøgt at få fredet det flotte gravanlæg. Først i 1932 lykkedes det endeligt at få gennemført en frivillig fredning af jættestuen, som markeres af frednings- stenen ved den østlige højfod.

Under udgravningen i 1918 fandtes adskillige for storstensgravene typiske oldsager: Slebne flintøkser, flintmejsler og -flækker samt skår af tragtbægerkulturens typiske, rigt ornamenterede og meget veludførte lerkar. Hulehøj besøges af mange. Det meste af græsset på højens sider er faktisk slidt af og med de tonstunge sten som graven er bygget af, er det vigtigt at stedet ikke udgør nogen fare for den besøgende. Derfor gennemførte Nationalmuseet også en restaurering af stedet i 1994, hvor gamle jernbeslag som understøtte- de gravkammerest store dæksten blev udskiftet.

En oprensning af gravkammeret viste også, at der til trods for tidligere rovgravninger og restaureringer stadig lå spredte lag med trækul, brændt flint, knogler og keramikskår i kammeret. I kammergangen fandtes også et tyndt lag med knogler tæt op ad nogle bæresten. Alle knogler var formentlig menneskeknogler. Som jættestuen ser ud i dag mangler de store randsten som udvendigt omsluttende højen. Højen er også afgravet da jættestuen oprindeligt var helt forsejlet af denne. Den 6, 5 m. lange kammergang som fra sydøstlige højfod leder frem til gravkammeret er ligeledes nu, uden de oprindelige dæksten som dannede gangens loft.

Afgravningen af højen og fjernelsen af kammerets dæksten foregik før 1880 og skyldes ifølge Nationalmuseets optegnelser en "udgravning" foretaget af krigsråd Schiøtt i slutningen af 1700-tallet. Informationsskiltet ved Hulehøj omtaler også, at nogle af randstenene fra højen omkring år 1900 skulle være blevet slået til skærver og brug til et opmuret ildsted ved skovpavillionen.

Hulehøj er dog stadig et imponerende anlæg, hvor man let kan se og overskue jættestuens grundplan og konstruktion, samtidig med at man via den lette adgang gennem den åbne kammergang, kan få en intens oplevelse ved at se gravkammeret indefra.

